

La Comédiathèque

# Az utolsó patron

Jean-Pierre Martinez

[comediatheque.net](http://comediatheque.net)

**Ez a szöveg olvasás céljából hozzáférhető.**

**Ha a művet nyilvánosan kívánja előadni – akár hivatásos színpadon, akár amatőr színházban –, előzetesen be kell szereznie a szerző előadási engedélyét.**

**Kapcsolat:**

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

# Az utolsó patron

**Jean-Pierre Martinez**

*A szerző fordítása*

Egy padlón lévő drámaíró újságírót fogad, egy interjúra, amely talán újraindíthatná a karrierjét. De a színházban a látszat néha csal...

## Szereplők

Szerző

Látogató

*Mindkét szerepet játszhatja férfi vagy nő. Lehetséges szereposztások:*

*2 férfi, 1 férfi és 1 nő, 2 nő*

© La Comédiathèque

*Egy rendetlen nappali. Egy férfi (vagy nő) egy fotelben szundikál. Megszólal a telefon, és kizökkenti kábultságából. Alvajáró módjára felveszi.*

**Szerző** (*barátságtalanul*) – Halló! (*Meg sem várva, hogy a másik megszólaljon*) Azt akarják mondani, hogy elmarad a találkozó, ugye? (*Kicsit magához térve*) Az OTP Bank? (*Megenyhülve*) Ja, bocsánat, csak várok egy újságíró, aki interjút készít velem, és... Igen, tudom, egy kis folyószámlahitel-túllépés, láttam... Nagy? Mondjuk közepes. Ne vesszünk össze a szavakon... Ne aggódjanak, épp ma kell megérkeznie egy átutalásnak a számlámra... Előleg a következő darabom megírására, igen... Járnak néha színházba? Persze, nem ez a tárgy... Halló? Nagyon rossz a vonal... Mintha csengettek volna, biztos az újságíró az... Igen, majd visszahívom önöket... Halló? Most már egyáltalán nem hallom... Kénytelen leszek letenni...

*A szerző leteszi a kagylót és felsóhajt. Lassan magához tér, kissé kótyagosan feláll. A külseje és az öltözéke meglehetősen elhanyagolt.*

**Szerző** (*a közönséghez*) – Lenni vagy nem lenni...? Shakespeare-nek igaza volt, tényleg ez itt a kérdés. Én legalábbis minden reggel ezt kérdezem magamtól, amikor belenézek a tükörbe. (*Esetleg egy fiatalabb nézőhöz*) Amíg az ember fiatal és szép, persze nincs kétség a válasz felől. De egy bizonyos kor után... Lenni vagy már NEM lenni...? Higgyék el, ez itt a kérdés. És sajnos egyre gyakrabban az a válasz, hogy aki valaha volt valaki, attól még ma nem feltétlenül valaki. Ez már nem Shakespeare... Ez a szomorú valóság, majd meglátják. Persze vigasztalhatjuk magunkat azzal is, hogy gondolkodom, tehát vagyok. Ugyan már! Nem tudom, mennyire vigasztalja ez az öregeket, akik már semmi mást nem tudnak csinálni, csak gondolkodni. És min gondolkodjanak? A nem túl egyszerű múltamon? A meglehetősen tökéletlen jelenemen? A kifejezetten feltételes jövőmön? Még mindig drámaíró vagyok, vagy már nem? Nekem ez itt a kérdés... Egy jó tanács: soha ne legyenek drámaírók. Én azért lettem az, mert tényleg semmi máshoz nem értettem. De ha a legcsekélyebb tehetségük is van valamihez, legyenek inkább tanítók vagy örömlányok. Valami olyan foglalkozás, amit egész életükben teljes állásban lehet üzni. Tudják, hogy hívják a színészeket? Szabadúszóknak. Vagyis szabadon úsznak, csak többnyire mentőöv nélkül. Mi, drámaírók is ilyenek vagyunk. A színész, aki nem játszik, már nem egészen színész. Az író pedig, aki nem ír, már nem író. Biztos erre gondolt a nagy Shakespeare is, amikor azt írta: „lenni vagy nem lenni”. Neki is alkotói válsága lehetett, mint nekem most. Már ha ezt még mostnak lehet nevezni. Jó pár éve tart. (*Szünet*) Furcsa álmom volt. Színpadon álltam egy partnerrel. A nézőtér üres volt. Azt találgattuk, jön-e egyáltalán valaki. Aztán egyszer csak észrevettük, hogy tele van a nézőtér. A tragédia csak az volt, hogy... nem volt mit játszaniunk. Nyilván azért, mert a szerző nem talált ötletet, amiből megírhatta volna a darabot. Az írónak az üres lap réme olyan, mint a színésznek, amikor kiesik a szöveg. Drámai...

*Megszólal a csengő. Egy pillanatig habozik. Belenéz a tükörbe, valamennyire rendbe szedi a ruháját, és megfésülködik. Újabb csöngetés.*

**Szerző** – Jó, jó, megyek már...

*Végül elindul ajtót nyitni, majd kisvártatva visszatér egy nála fiatalabb, modernebben öltözött nővel (vagy férfival), aki láthatóan sokkal jobb formában van.*

**Látogató** – Köszönöm, hogy fogad, Sorvégi úr.

**Szerző** – Sorközi.

*A látogató kissé meglepetten körülnéz a rendetlenségben.*

**Látogató** – Tessék?

**Szerző** – Nem Sorvégi. Sorközi. Sorközi Károly. Ez a nevem. Azt hittem, legalább ezt tudja...

**Látogató** – Persze, elnézést. Művésznév, gondolom?

**Szerző** – Nem. Miért?

**Látogató** – Csak úgy... Sorközi, egy írónak... Ha szabad mondanom, elég beszédes név.

**Szerző** – Ha egyszer művésznevet választok, Túlvilági leszek. Akkor legalább biztosan elkelnek majd az emlékirataim.

**Látogató** – Értem... *(Aggódva a szerzőre néz)* Ugye nem ébresztettem fel?

**Szerző** – Felébredtet? Dehogy! Miből gondolja, hogy felébredzhetett?

**Látogató** – Nem tudom, csak...

**Szerző** – Egyébként hány óra?

**Látogató** – Sajnálom, nincs nálam óra.

**Szerző** – Biztos ezért késett el.

**Látogató** – Elkéstem? De... azt sem tudja, hány óra van...

**Szerző** – Nem véletlenül újságíró maga... Mindenre van válasza. Na, megcsináljuk ezt az interjút, vagy sem? Nekem sincs egész nap erre időm.

**Látogató** *(az orra alatt)* – Ha maga mondja...

**Szerző** – Tessék?

**Látogató** – Semmi... Azt mondtam, kezdjünk hozzá! Ezért vagyunk itt, nem?

**Szerző** – Egyébként szerencséje van. Soha nem adok interjút.

**Látogató** – Gyakran kérik?

**Szerző** – Mostanában kevésbé, ez igaz. De... amikor még kérték, akkor is visszautasítottam.

**Látogató** – Értem...

**Szerző** – Maga azok közé tartozik, akik szerint a nők erénye fordítottan arányos a szexepiljükkel?

**Látogató** – Egyáltalán nem... Vagyis igen, de... nem ezt akartam sugallni...

**Szerző** – Akkor mit akart sugallni?

**Látogató** – Semmit...

**Szerző** – Dehogynem! Azt mondta, nem ezt akarta sugallni. Vagyis valamit csak akart sugallni!

**Látogató** – Rosszul fogalmaztam, ennyi.

**Szerző** – Egy újságíró, aki rosszul fogalmaz... Jól kezdődik.

**Látogató** – Elnézést.

**Szerző** – Akkor miért tette fel ezt a kérdést?

**Látogató** – Melyik kérdést?

**Szerző** – Azt kérdezte, kérnek-e még tőlem sok interjút.

**Látogató** – Nem tudom... Azért vagyok itt, hogy kérdéseket tegyek fel... Ez egy interjú lényege, nem?

**Szerző** – Rendes kérdéseket, igen... Nem hülye kérdéseket.

**Látogató** – Újságírói kérdéseket, gondolom.

**Szerző** – Utálom az újságírókat...

**Látogató** – Általában az ismert emberek utálják az újságírókat...

**Szerző** – Vajon miért...

**Látogató** – Pedig az újságoknak köszönhető, hogy az ismeretlenek egyszer csak kilépnek a névtelenségből...

**Szerző** – Ez is egy nézőpont.

**Látogató** – Újságírói nézőpont.

**Szerző** – Az újságokat viszont az ismert emberekkel lehet eladni.

**Látogató** – Pontosan. Az újságok dolga az is, hogy beszéljenek az ismert emberekről... Hogy el ne felejtsek őket.

**Szerző** – Azért jött, hogy a celebvilágról beszélgessünk, vagy kérdéseket akar feltenni a műveimről?

**Látogató** – Mindjárt rátérek, nyugodjon meg. *(Körülnéz)* Leülhetek?

**Szerző** – Tessék, csak nyugodtan...

**Látogató** – Köszönöm...

*Leül. Kínos csend. A szerző valamelyest összeszedi magát.*

**Szerző** – Bocsásson meg, rosszul indultunk.

**Látogató** – Semmi baj, tényleg.

**Szerző** – Már nem nagyon vagyok hozzászokva az emberekhez. Kicsit elvadultam, azt hiszem...

**Látogató** – Ne mentegetőzzön, teljesen érthető... Csak úgy betoppantam magához...

**Szerző** – Kér valamit?

**Látogató** – Igen... Valójában szerettem volna feltenni néhány kérdést.

**Szerző** – Inni, úgy értem.

**Látogató** – Ja, persze... Hát... egy kávé elfogadnék.

**Szerző** – Kávé nincs. Illetve kávé van, csak kávéfőző nincs. Elromlott... már jó ideje. Pár hónapig még főztem kávé úgy, hogy lábosban melegítettem vizet, és papírzsebkendőt használtam szűrőnek. Aztán amikor a papírzsebkendő is elfogyott, leszoktam a kávéról.

**Látogató** – Semmi baj, ne fáradjon.

**Szerző** – Főzhetek teát, ha akar. Kamillát? Előre szólok, cukrom nincs.

**Látogató** – Nagyon csábító, de... Köszönöm, inkább nem.

**Szerző** – Jó... Akkor hallgatom.

**Látogató** – Rendben... Az első kérdésem az lenne... kézzel ír, vagy számítógépen?

*A szerző egy pillanatig értetlenül néz rá.*

**Szerző** – Bocsánat, de... nem egészen értem. Pontosan melyik lapnak dolgozik?

**Látogató** – Hát... igazából nem egészen lap. Úgy értem, nem nyomtatott újság, mint mondjuk az Élet és Irodalom.

**Szerző** – Az Élet és Irodalom?

**Látogató** – Inkább... digitális folyóirat, ahogy manapság mondják.

**Szerző** – Értem. Egy honlap.

**Látogató** – Mondjuk úgy... webmagazin. Élő Színház.

**Szerző** – Élő Színház?

**Látogató** – Ez a magazin neve. Nem tetszik?

**Szerző** – De, de... Kicsit olyan, mint valami nyugdíjas életmódmagazin, de mindegy... Manapság úgyis főleg az idősebbek járnak színházba.

**Látogató** – Értem...

**Szerző** – Élő Színház... Kár, hogy a színházból már alig lehet megélni.

**Látogató** – A kiadványunk célja éppen az, hogy reflektorfénybe állítsa a kortárs szerzőket. Ez az interjú segít majd az olvasóinknak jobban megismerni önt. Legalábbis mint drámaíró...

**Szerző** – Értem. Tehát az első kérdése az... tollal írok-e vagy számítógépen?

**Látogató** – Pontosan.

**Szerző** – Sejttem, ez a kérdés nem hagyja nyugodni az olvasóikat.

**Látogató** – És?

**Szerző** – És? Amint a magas koromból nyilván kitalálta, pályám kezdetén tollal írtam. Akkoriban találták fel a könyvnyomtatást, úgyhogy számítógépről még szó sem lehetett.

**Látogató** – Persze.

**Szerző** – Emlékszem... Montblanc töltőtoll volt, a keresztanyámtól kaptam az elsőáldozásomra. Aranyozott hegygel. Nagyon ragaszkodtam hozzá.

**Látogató** – Értem. Egyfajta átmeneti tárgy.

**Szerző** – Pontosan... Anyapótlék, ha úgy tetszik. Tudja, az írás egyfajta pszichoanalízis is.

**Látogató** – Értem...

**Szerző** – Ugyanolyan hatástalan, csak az ember ahelyett, hogy pénzt költene rá, elvileg még reménykedhet abban, hogy keres is vele valamennyit.

**Látogató** – Értem...

**Szerző** – Tudom... Ahogy rám néz, arra gondol, hogy az én analízisem tényleg nem sikerülhetett valami fényesen...

**Látogató** – Dehogy, egyáltalán nem...

**Szerző** – Szerinte teljesen kiegyensúlyozottnak látszom?

**Látogató** – A „kiegyensúlyozott” talán nem az első szó, ami eszembe jutott volna, de... És aztán?

**Szerző** – Aztán elromlott a toll.

**Látogató** – Mint a kávéfőző.

**Szerző** – Pontosan. Az első darabom után kapott jogdíjból vettem egy írógépet, olyat, amelyet a régi fekete-fehér filmekben látni. Láttam a Sunset Boulevardot?

**Látogató** – Talán... Régen, azt hiszem.

**Szerző** – Sajnos nekem nem sikerült találnom egy lecsúszott filmsztárt, aki eltart, cserébe azért, hogy forgatókönyvet írjak neki.

**Látogató** – Mindenesetre nagyon regényes... Megvan még az az írógép?

**Szerző** – Végül az is elromlott.

**Látogató** – A fenébe...

**Szerző** – Akkor vettem az egyik első elektromos írógépet... Abban az időben forradalmi volt, tudja? Volt rajta egy kis képernyő, mint egy számítógépen, csak két-három sort lehetett látni. Még a végleges leütés előtt lehetett javítani. Már ezzel is rengeteg tintát és papírt meg lehetett spórolni. Néhány évig használtam, aztán...

**Látogató** – Az elektromos írógép is elromlott, és vett egy Macet.

**Szerző** – Nem. Aztán én romlottam el, és vettem egy négert.

**Látogató** – Egy négert? Úgy érti...

**Szerző** – Nem tudja, mi az, hogy néger?

**Látogató** – De, csak... ma inkább azt mondjuk, hogy... fekete ember, nem?

*A szerző döbbenten néz rá.*

**Szerző** – Irodalmi néger! Nem ismeri ezt a kifejezést?

**Látogató** – Nem...

**Szerző** (*felsóhajt*) – Gondolom, ezt sem szabad már mondani manapság.

**Látogató** – Mit?

**Szerző** – Ha egy író kifogy az ötletekből, fizet valakinek, hogy helyette írja meg a könyveit. Régen az ilyet négernek hívták. Legalábbis az én időmben.

**Látogató** – Ja, értem... Már kezdtem csodálkozni... Egy néger...

**Szerző** – Szóval... ő használta a számítógépet. Eleinte persze diktáltam neki valamennyit. Aztán nagyon hamar teljesen önállóan kezdett írni.

**Látogató** – A számítógép?

**Szerző** – A néger!

**Látogató** – Nahát.

**Szerző** – Nagyon tehetséges volt, tudja.

**Látogató** – Értem.

**Szerző** – Ismeri Buffon mondását: „A stílus maga az ember.”

**Látogató** – Igen, hát...

**Szerző** – Na, ez a néger pontosan az én stílusom volt.

**Látogató** – Értem.

**Szerző** – Svéd volt.

**Látogató** – Kicsoda?

**Szerző** – A négerem!

**Látogató** – Ja, persze, bocsánat...

**Szerző** – Feltesz egy kérdést, és... az az érzésem, egyáltalán nem érdekli, amit válaszolok.

**Látogató** – Dehogynem! Nagyon is, csak... És ez a néger még mindig magának dolgozik?

**Szerző** – Sajnos nem. Ezért nem írtam semmit évek óta...

**Látogató** – Talán visszament Svédországba.

**Szerző** – Nem... Egyszerűen meghalt.

**Látogató** – A francba... Úgy értem... Ez nagyon szomorú.

**Szerző** – Igen... Nagyon ragaszkodtam hozzá. De mit tehettem volna? Kezdte magát igazi írónak képzelni. Meg kellett szabadulnom tőle.

**Látogató** – Megszabadulni?

**Szerző** – Minden nap egy kis arzén a kamillateájába. Úgy halt meg, mint Bovaryné.

**Látogató** – Értem...

**Szerző** – Flaubert azt mondta: „Bovaryné én vagyok.” Hát igen, belőlem is meghalt egy darab Svennel együtt.

**Látogató** – Sven?

**Szerző** – A svéd négerem! A halála óta soha nem találtam vissza a stílusomhoz.

**Látogató** – Tehát akkor hagyta abba az írást.

**Szerző** – Igen... A százhuszonnegyedik darabomnál akadtam el.

**Látogató** – Nagyon sajnálom.

**Szerző** – Nehéz időszak volt, az biztos. Hogy visszataláljak a kezdeti ihlethez, az utolsó forintjaimból vettem magamnak megint egy Montblanc töltőtollat.

**Látogató** – De ez sem segített...

**Szerző** – Az öngyilkosság szélén álltam... És már egy fillérem sem maradt patronra.

**Látogató** – A revolveréhez...

**Szerző** – A tollhoz!

**Látogató** – Bocsánat...

**Szerző** – Maradt egy régi fecskendőm abból az időből, amikor heroinfüggő voltam. Minden reggel levettem magamtól egy kis vért, és azzal töltöttem meg a tollat. Épp egy vígjátékot rendeltek tőlem. De tudja, a vörös tinta... inkább sötét gondolatokat szül. *(Az elképedt látogatót nézve)* Maga nem jegyzetel?

**Látogató** – De, de, mindenem megvan hozzá... *(Elővesz egy kis diktafont.)* Bár nem vagyok biztos benne, hogy ezt feltétlenül rögzíteni kellene...

**Szerző** – Maga tényleg elhitte azt a sok marhaságot, amit az imént összehordtam?

*A látogató rájön, hogy a másik végig bolondot csinált belőle.*

**Látogató** – Persze hogy tudtam, hogy csak viccel. Nagyon mulatságos volt... Egy svéd néger... Nem is tudtam, hogy humoros szerző is.

**Szerző** – Biztos ezért küldtek hozzám egy komikát interjút készíteni... Kamillát továbbra sem kér?

**Látogató** – Arzénnal vagy anélkül?

*A látogató erőltetett nevetésbe kezd.*

**Szerző** *(halálosan komolyan)* – Van másik kérdése?

**Látogató** – Igen, én... Nagyon tetszett az első darabja. Írt még másikat is?

**Szerző** – Tessék?

**Látogató** – Úgy értem... saját tollával, nem a svéd négere tollával. *(Megint elneveti magát a saját viccén.)* Csak viccelelek...

*A szerző továbbra sem nevet.*

**Szerző** – Százhuszonhárom darabot írtam.

**Látogató** – Százhuszonhármat! Az igen. És... miről szólnak?

**Szerző** *(felháborodva)* – Miről szólnak? Eljön interjút készíteni a színházamról, és egyetlen darabomat sem olvasta?

**Látogató** – Mind a százhuszonhármat nyilván nem, de...

**Szerző** – Pontosan hányat?

**Látogató** – Mondjuk... egyet. Épp az elsőt... Vagyis legalábbis az első néhány oldalát. Nagyon későn szóltak erről az interjúról... Beugrom az Élő Színház egyik újságírója helyett, aki tegnap öngyilkos lett.

**Szerző** – Hány oldalt?

**Látogató** – Ha teljesen őszinte akarok lenni... az ötödik oldalnál tovább nem jutottam.

**Szerző** – A darab szövege a hatodik oldalon kezdődik...

**Látogató** – A címe viszont nagyon tetszett...

**Szerző** – Igen? *(Ironikusan)* És mi is volt az első darabom címe? Hirtelen nem jut eszembe.

**Látogató** – Nekem sem, de arra emlékszem, hogy imádtam.

**Szerző** – Megnézhetném a sajtóigazolványát?

**Látogató** – Öö... persze... *(Úgy tesz, mintha a zsebeiben keresgélné.)* Csak... most nem is tudom...

**Szerző** – Maga nem újságíró...

*A másik egy pillanatig habozik, mielőtt válaszol.*

**Látogató** – Nem.

**Szerző** – Értem. Kirabolni jött, ugye? Állítólag elég gyakori. A betörő gázóra-leolvasónak adja ki magát, aztán elviszi a matrac alatt rejtegetett pénzt. Azt hiszem, ezt hívják trükkös lopásnak.

**Látogató** – Trükkösnek?

**Szerző** – Igaza van, nem stimmel... Maga nem tűnik elég ravasznak egy trükkös lopáshoz. És irodalmi újságírónak sem álcázta volna magát.

**Látogató** – Valóban, én...

**Szerző** – Nem tudom... pizzafutárként meggyőzőbb lett volna.

**Látogató** – Lehet...

**Szerző** – Ha viszont pénzt keresni jött ide... kereshetünk együtt, ha akarja.

**Látogató** – Színész vagyok.

**Szerző** – Ha szerepet keres, akkor még hülyébb, mint gondoltam. Pedig higgye el, már így is elég magasra tettem a léceket.

**Látogató** – Most játszom először újságírót. És nem sok időm volt felkészülni a szerepre.

**Szerző** – Azt a lehetőséget se zárjuk ki, hogy egyszerűen rossz színész. Na és? Ki rendezte ezt a gyenge komédiát?

**Látogató** – Az ügynöke.

**Szerző** – Az ügynököm? Nem is tudtam, hogy még van...

**Látogató** – Úgy gondolta, egy interjú jó módszer lenne arra, hogy helyretegye az önbizalmát, és visszaültesse az íróasztalhoz.

**Szerző** – Akkor még hülyébb, mint gondoltam.

**Látogató** – Az tény, hogy már nem ír... Közel egy éve várja a következő kéziratát.

**Szerző** – Mit akar? Elvesztettem az ihletet, ahogy mondani szokás. Az írónak az ihlethiány olyan, mint a színésznek, amikor kiesik a szöveg. Soha nem tudni, mikor jön, és még kevésbé, hogyan lehet kijönni belőle.

**Látogató** – Egy év... Kicsit hosszú szövegkiesés.

**Szerző** – Az elsőt sem olvasta el a százhuszonhárom vígjátékból, és most könyörögni fog, hogy írjak egy százhuszonnegyediket?

**Látogató** – Én személy szerint magáról teszek rá. De az ügynöke ragaszkodik hozzá. Annyira, hogy negyvenezer forintot adott előre ezért az ártatlan kis színjátékért.

**Szerző** – Negyvenezer forintot? Nem gondoltam volna, hogy még ennyire is tart engem.

*Szünet.*

**Látogató** – Na, akkor most mi legyen?

**Szerző** – Hogyhogy mi legyen?

**Látogató** – Nem vagyok újságíró. Most, hogy tudja, gondolom, nem akarja folytatni az interjút.

**Szerző** – Miért? Volt még néhány lélegzetelállító kérdése a színházi munkásságomról? Nem tudom... Alsónadrágot vagy boxert hordok? Tenger vagy hegyek? Kifli vagy pirítós? Vitorla vagy motor?

**Látogató** – Jó, értem, nincs kedve együttműködni. Akkor mit mondjak neki?

**Szerző** – Kinek?

**Látogató** – Györgynek, az ügynökének!

**Szerző** – Az a maga baja. Mondjon neki, amit akar.

**Látogató** – Csakhogy... az interjú után még negyvenezer forintot kellett volna adnia.

**Szerző** – Értem... A fele megrendeléskor, a másik fele az eredmény átadásakor. Határtalanul bízhat magában...

**Látogató** *(a diktafont mutatva)* – Vissza kellett volna vinnem neki a felvételt.

**Szerző** – Ne mondja, hogy tényleg meg akarja csinálni ezt az interjút.

**Látogató** – Megoszthatnánk.

**Szerző** – Megosztani? Mit?

**Látogató** – Negyvenezer forint fejenként.

**Szerző** – Maga tényleg nem normális...

**Látogató** – Éhes vagyok, ennyi. És az ügynöke szerint maga sem dúskál a pénzben. Nem ír semmit. A darabjait sem játssza már senki.

**Szerző** – Köszönöm, hogy ilyen tapintatosan emlékeztet rá.

*A látogató lesújtó pillantást vet a lepusztult szobára.*

**Látogató** – Nem tudom... Ennyi pénzből legalább a padlót rendbe hozhatná.

**Szerző** – Negyvenezerből? Ha ismer parkettást, aki ennyiért dolgozik, akár feketén is, feltétlenül adja meg a számát.

**Látogató** – Pár doboz padlófestéket és egy hengert azért vehet belőle.

**Szerző** – És maga majd végighengerezi?

**Látogató** – Miért ne? Persze nem ingyen.

**Szerző** – Nem a padló szorul felújításra. Én vagyok padlón, érte? Egy vígjáték megírásához nem kell feltétlenül optimistának lenni, de azért van egy határ. Az embernek még hinnie kell benne, hogy ha kiröhögi a hülyéket, attól talán néhányuk észhez tér.

**Látogató** – Biztos, hogy nem élvezi egy kicsit túlságosan a saját szavait?

**Szerző** – Úgy gondolja?

**Látogató** – Na azért... Darabokat írni nem életveszélyes. Vannak rosszabb munkák is, nem?

**Szerző** – Biztosan...

**Látogató** – Biztosan? Tudja, hányan kelnek fel minden reggel, utaznak egy órát metróval, hogy aztán minimálbérért üljenek egy SPAR pénztárában?

**Szerző** – Biztos azért választotta a lakásszínházat, hogy magát megkímélje ettől a pokoltól.

**Látogató** – Azt vállalom, amit kapok... Az ügynököm még nem kínált nagy szerepeket.

**Szerző** – Akkor az övé is olyan béna lehet, mint az enyém. Ki az?

**Látogató** – Ugyanaz, mint a magáé...

**Szerző** – Értem... *(Szünet)* Lehet, hogy végül magának van igaza. Ezzel a papucsállatka-IQ-val sokkal jobban fel van szerelve nálam arra, hogy túlélje a körülöttünk lévő világot.

**Látogató** – Köszönöm...

**Szerző** – Gondolkodom, tehát vagyok. Mekkora idióta volt ez a Descartes! Egy fenét. Ebben a rohadt világban a túlélés első feltétele nyilván az, hogy az ember abbahagyja a gondolkodást.

**Látogató** – Igen...

**Szerző** – Csak hogy a gondolkodásról leszokni olyan, mint a dohányzásról. Sokkal könnyebb, ha az ember soha nem kezdte el.

**Látogató** – Ha ezt nekem szánta, én nem dohányzom...

**Szerző** – Ha már szóba került... Volna magának egy kis munkám.

**Látogató** – Igen? Ha belefér a képességeimbe.

**Szerző** – Így azért elég drasztikusan leszűkítette a lehetőségeket.

**Látogató** – Na?

**Szerző** – Nem lenne kedve a négerem lenni?

**Látogató** – Tessék?

**Szerző** – Valami számomra felfoghatatlan okból az ügynököm ragaszkodik hozzá, hogy írjak egy új darabot. Megírhatná helyettem.

**Látogató** – De... én nem vagyok drámaíró.

**Szerző** – Kettőnk között szólva színésznek sem igazán színész.

**Látogató** – Hát... meg kell gondolni... Jól fizet ez a négerkedés?

**Szerző** – Attól függ, mennyire ismert az író, aki a saját nevén adja ki.

**Látogató** – Ez nem túl biztató... Már régen sem volt valami híres, az ügynöke szerint pedig mára mindenki elfelejtette.

**Szerző** – És még fizetett is magának, hogy felvidítsen...

**Látogató** – Csak realista vagyok.

**Szerző** – Na, érdekli vagy sem?

*Újra megszólal a bejárat csengő.*

**Látogató** – Ha vár valakit, akkor én talán megyek is.

**Szerző** – Nem várok senkit.

*Kimegy ajtót nyitni. A látogató közben elteszi a diktafont, és felveszi a kabátját. A szerző visszatér, kezében egy felbontott borítékkal és egy papírral.*

**Szerző** – Futár volt.

**Látogató** – Akkor én megyek...

**Szerző** (*ellentmondást nem tűrően*) – Maga maradjon ülve!

*A másik meglepetten visszaül. A szerző értetlenül nézi a papírt a kezében.*

**Látogató** – Mi az? A gázszámlája?

**Szerző** – Gáz? Azt már régen kikapcsolták. Különben nem biztos, hogy még itt lennék, hogy magával beszélgessek.

**Látogató** – Akkor?

**Szerző** – Kizárólagossági szerződés a következő darabomra. Az ügynököm küldte.

**Látogató** – Szerződés?

**Szerző** – Azt kéri, írjam alá, és azonnal küldjem vissza. Ez egyre furcsább. *(Kivesz a borítékból egy köteg pénzt.)* Még előleget is küldött...

**Látogató** – Mennyit?

**Szerző** – Kétszázezret.

**Látogató** – Kétszázezer forint! Nem aprózta el.

**Szerző** – Nem tudom, habozom... Egyre inkább azon gondolkodom, ki szórakozik itt kivel, mióta maga betette ide a lábát.

**Látogató** – Mindenesetre most, hogy megkapta az előleget, nincs választása. Meg kell írnia azt a vígjátékot.

**Szerző** – Még visszaküldhetem a pénzt. Nem írtam alá a szerződést. Gondolom, ez a kamu interjú arra szolgált, hogy rávegyen az aláírásra.

**Látogató** – Akkor nem írja alá?

**Szerző** – Nem szeretek kényszer alatt írni... De ez a halom kifizetetlen számla azért gondolkodóba ejt. Ha fájdalommentesen akarok öngyilkos lenni, legalább a gázt vissza kellene kapcsolnom.

**Látogató** – És az én nyolcvanezer forintom?

**Szerző** – Nem úgy volt, hogy osztozunk?

**Látogató** – Most, hogy megint megrendelésre dolgozó szerző lett... Kicsinyes lenne.

**Szerző** – Lassan a testtel. Előbb még témát is kell találnom.

**Látogató** – Én kétszázezer forintért garantálom, hogy bármekkora marhaságot megírok.

*A szerző ránéz a látogatóra.*

**Szerző** – És százezerért?

**Látogató** – Százezerért?

**Szerző** – A kétszázezer fele! Ha már itt tartunk, maga sem utasította még vissza az ajánlatomat.

**Látogató** – Milyen ajánlatot?

**Szerző** – Hogy legyen a négerem.

**Látogató** – De hát csak vicceltem. Azt mondtam, bármekkora marhaságot képes lennék megírni. Nem egy színdarabot. Pláne nem egy remekművet.

**Szerző** – Bármekkora marhaságot? Pontosan ezt várom magától.

**Látogató** – Tessék?

**Szerző** – Én, szerényen szólva, csak remekműveket tudok írni. Marhaságot nem. Pont ez bénít meg, érti? *(Szünet)* Az értetlen képét elnézve úgy látom, nem.

**Látogató** – Hát...

**Szerző** – Jó. Az ügynököm előleget ad, hogy írjak egy darabot, csak hogy elvesztettem az ihletet, ami ahhoz kellene, hogy rendes darabot írjak. Eddig követ?

**Látogató** – Eddig igen.

**Szerző** – Megírhatnék valami marhaságot, hogy megtartsam az előleget, mint bármelyik kollégám, de én marhaságot egyszerűen nem tudok írni.

**Látogató** – Miért nem?

**Szerző** – Valami maradék zsidó-keresztény bűntudat, gondolom... És az a szemét ügynököm nagyon jól tudja, hogy képtelen vagyok akármit összeírni.

**Látogató** – És?

**Szerző** – Maga viszont tud akármit összeírni!

**Látogató** – Gondolja?

**Szerző** – Ebben teljes a bizalmam magában.

**Látogató** – De miért nem keres inkább egy négert, aki tud írni?

**Szerző** – Ha százezer forintért lehetne ilyet találni, már régen megtettem volna.

**Látogató** – Értem...

**Szerző** – Érti? Ez azt jelenti, hogy beleegyeznek?

**Látogató** – Nem... Az, hogy értem, azt jelenti, hogy értem.

**Szerző** – És?

**Látogató** – Vagyis... tényleg bármit írhatok?

**Szerző** – Képes lenne másra?

**Látogató** – De az ügynöke, illetve most már a mi ügynökünk, észre fogja venni, hogy ez egy rakás hülyeség!

**Szerző** – Az ügynököm? Ő rendezte ezt az egész nevetséges komédiát, hogy rákényszerítsen egy másik megírására, amihez semmi kedvem! Megkapja, amit érdemel.

**Látogató** – Inkább úgy mondanám: ő megkapja a darabot, maga meg a pénzt.

**Szerző** – Látja? Ha akarja, még vicces is tud lenni! Na?

**Látogató** – Jó... Végül is mit kockáztatok...

**Szerző** – Hogy nevetségessé válik.

**Látogató** – Abba még nem halt bele senki.

**Szerző** – Ha a nevetség ölne, higgye el, maga már nagyon rég nem lenne köztünk.

**Látogató** – Rendben... Mikor kezdek? Várjon, megnézem... (*Lapozgat a naptárában.*) Ezen a héten nem megy... Talán felszabadulok... mondjuk jövő hétfőtől?

*A szerző kikapja a kezéből a naptárt és belenéz.*

**Szerző** – Annyi üres oldal van ebben a naptárban, hogy akár rögtön ebbe is beleírhatná a darabot. Ja, bocsánat, nem vettem észre... Három hónap múlva időpontja van a szemészetre.

**Látogató** – Nagyon sokat kell várni egy szemészeti időpontra. (*A szerző türelmetlenül ránéz.*) Jó... Akkor mikor kezdünk?

**Szerző** – Miért ne most, ha már itt van?

*Megszólal a vezetékes telefon. A szerző meg sem mozdul.*

**Látogató** – Nem veszi fel?

**Szerző** – Gondolom, megint a bank, a mínuszom miatt.

**Látogató** – Értem... Lehet, hogy ugyanannál a banknál vagyunk.

**Szerző** – OTP.

**Látogató** – Akkor legalább ugyanott vagyunk mínuszban.

*Hallani lehet az üzenetrögzítőre beszélő hangot.*

**Hang** – Jó napot kívánok, Várkonyi Kázmér vagyok, a Nagykörúti Vígjáték Alapítvány elnöke. Örömmel értesítem, hogy alapítványunk az idei Nagykörúti Vígjáték Nagydíjat önnek ítélte, teljes életművének elismeréseként. Kérem, mielőbb hívjon vissza, hogy egyeztethessük a díjátadó részleteit.

**Látogató** – Gondolja, hogy ez is az ügynöke trükkje?

**Szerző** (*tanácstalanul*) – Ez is egy lehetőség...

**Látogató** – Mi más lehetne?

**Szerző** – Maga egyetlen pillanatra sem tudja elképzelni, hogy tényleg díjat kapok az életművemért?

**Látogató** – Nem tudom... Mivel semmit sem olvastam magától...

**Szerző** – Mindenesetre kár, hogy nem igazi újságíró. Maga lehetett volna az első, aki interjút készít a Nagykörúti Nagydíj friss kitüntetettjével.

**Látogató** – Bocsánat, nem ismerem.

**Szerző** – Nem ismeri? A Nagykörúti Nagydíj a vígjátékíróknak körülbelül az, ami a Pulitzer-díj az újságíróknak!

**Látogató** – Azt sem ismerem...

**Szerző** – Igaz, maga nem újságíró. Akkor mondjuk... mint egy Jászai Mari-díj egy színésznek.

**Látogató** – Úgy érti... valami olyasmi, mint az irodalmi Nobel-díj?

**Szerző** – Azért ne essünk túlzásokba.

**Látogató** – Én is így gondoltam...

**Szerző** – Mondjuk úgy, hogy ha jól láthatóan ráírják a könyvborítóra, egy kicsit megdobhatja az új darabom eladásait.

**Látogató** – Akkor is, ha rossz a darab?

**Szerző** – Különösebb műveltség nélkül is észrevehette, hogy a legnagyobb könyvsikerek ritkán remekművek. Sőt gyakran nem is azok írják őket, akiknek a neve a borítón van. Többségük még csak el sem olvasta a saját könyvét.

**Látogató** – Csakhogy általában az ilyen bestsellereket aláíró emberek idióták, akik megírják őket, azok az igazi írók.

**Szerző** – Na, itt majd fordítva lesz.

**Látogató** – Ez azért nem túl korrekt az ügynökével szemben.

**Szerző** – Azt hiszem, nem értette meg. Ez a gazember már előttem tudta, hogy megkapom ezt a díjat, és sürgősen aláírat velem egy kizárólagos szerződést a következő darabom jogaira. Mindezt alig kétszázezer forintért! Miközben pontosan tudja, hogy ekkora reklámmal újra sikeres szerző leszek. Maga ezt becsületességnek nevezi?

**Látogató** – Bevallom, becsületességből... nem vagyok szakértő.

**Szerző** – És akkor még nem beszéltünk erről a nevetséges álinterjúról, amivel vissza akart ültetni dolgozni.

**Látogató** – Így nézve valóban...

**Szerző** – Akkor megírja azt a darabot, vagy sem?

**Látogató** *(egy pillanatnyi gondolkodás után)* – Jó... De az interjúért járó nyolcvanezer forintot is kérem.

**Szerző** – Úgy volt, hogy osztozunk.

**Látogató** – Maga mondta: most már megint sikeres szerző.

**Szerző** – Rendben. Akkor munkára.

**Látogató** – Végül mégis innék egy kamillateát...

**Szerző** – Öszintén szólva nem ajánlom... Közvetlenül az arzén mellett tartottam. De ha valami igazi írói segédeszközt akar, tudok jobbat. *(Elővesz egy üveg whiskyt.)* Tessék, az ihlet varázsitala. Sajnos én gyerekkoromban beleestem az üstbe, úgyhogy rám már nem hat.

**Látogató** – Jó...

*Tölt magának egy pohárral, egy húzásra kiissza, és grimaszol.*

**Látogató** *(a címkét nézve)* – Svéd whisky? Ugye engem nem akar megmérgezni?

**Szerző** – Csak miután befejezte ezt a darabot. *(Átnyújt neki egy tollat.)* Ünnepeélyesen magára bízom a Montblanc töltőtollamat. Az Erő legyen magával. Papír van az asztalon. Üljön le és írjon.

**Látogató** *(leül)* – Még ha bármit írhatok is, nem biztos, hogy egy egész könyvre képes vagyok...

**Szerző** – Ez csak egy színdarab! Ötven oldal fölött már majdnem úgy néz ki, mintha lenne benne valami.

**Látogató** – Ötven oldal?

**Szerző** – Képzelve azt, hogy érettségizik, csak ez egy kicsit hosszabb fogalmazás...

**Látogató** *(zavarban)* – Érettségi...?

**Szerző** – Nincs érettségije. Sejthettem volna.

**Látogató** – Meglehetett volna, csak lekéstem a vonatot.

**Szerző** – Akkor képzelje azt, hogy egy nagyon hosszú levelet ír.

**Látogató** – Én inkább SMS-eket szoktam...

**Szerző** – Ez párbeszéd! Minden mondat után új sort kezd, minden megszólalás után hagy egy üres sort. Tudja, egy színdarab fele abból áll, ami a sorok között van. Üres helyből!

**Látogató** – Biztos ezért hívják Sorközinek...

**Szerző** – Pontosan! Négy kézzel írjuk a darabot. Maga írja a sorokat, én intézem, ami a sorok között van...

**Látogató** – És az egészet maga írja alá.

**Szerző** – Maga azt hiszi, Michelangelo minden képet saját kezűleg festett, amit aláírt? Neki is volt személyzete. Ő csak az utolsó simítást végezte.

**Látogató** – Azért én nem vagyok író.

**Szerző** – Bárkiből lehet író! Főleg drámaíró. Bizonyíték rá, hogy ehhez még iskola sem kell. A pizzafutár és a pszichoanalitikus mellett ez azon kevés szakmák egyike, amelyet diploma nélkül is lehet üzni. Bár a pizzafutárban nem vagyok biztos. Robogót azért tudni kell vezetni.

**Látogató** – Azért ez mégiscsak munka.

**Szerző** – Egyetlen töltőtollpatronnal megír egy színdarabot. Egy regényhez négy-öt kellene.

**Látogató** – Jó...

**Szerző** – Lusta embernek való szakma, mondom én. A drámaírónál csak a költő dolgozik kevesebbet. Öt sor, soronként három szó, körülötte egy egész oldalnyi fehérség, és mindenki zsenit kiált.

**Látogató** – Most már kezdem azt hinni, inkább egy költő négere lennék.

**Szerző** – Na, azért ne álmodozzon. Még nem láttam költőt, akinek pénze lett volna négerre. Még részletre sem.

**Látogató** – Jó... Fogalmam sincs, hol kezdjem...

**Szerző** – A kezdet mindig a legnehezebb. Főleg egy vígjátéknál.

**Látogató** – Ja, hogy ez vígjáték.

**Szerző** – Körúti vígjáték. A Nagykörút Nagydíjához legalább illik.

**Látogató** – Furcsa... Magát egyáltalán nem tudom humoros szerzőnek elképzelni.

**Szerző** – Nagyon régen volt. Miért gondolja, hogy ma már négerre van szükségem?

**Látogató** – Nem tudom, nekem sikerül-e viccesnek lennem.

**Szerző** – Nem kérem, hogy szándékosan legyen vicces. Bízzon a természetes komikumában...

**Látogató** – Ettől nem lett könnyebb.

**Szerző** – Nem tudom... Nincs valaki, akit szívesen megölne?

**Látogató** – Megölni?

**Szerző** – Erre való a komédia! A törvény megtiltja, hogy eltegye láb alól az anyósát, hát ír egy darabot, és ott csinál bolondot belőle a színpadon.

**Látogató** – Nem vagyok házas. Magának van anyósa?

**Szerző** – Már nincs, sajnos. A feleségem elhagyott. Már majdnem az anyósomat is visszasírom. Ennyire mélyen vagyok. Hogy írjak ilyen állapotban jó vígjátékot?

**Látogató** – Nem tudom... Hadd gondolkodjak... Megvan! Utáltam a nővéretem.

**Szerző** – Na, ez jó...

**Látogató** – Sajnos meghalt... Gondolom, egy vígjátékhoz ez...

**Szerző** – Attól függ. Vannak nagyon vicces halálesetek. Miben halt meg a nővére?

**Látogató** – Rákban.

**Szerző** – Na igen, az... nem. A rákkal nagyon nehéz nevettetni. Főleg, ha családtagról van szó.

**Látogató** – Tényleg? A francba... Micsoda pech...

**Szerző** – Vannak témák, amelyek egyszerűen lepattannak a komédiáról. Nem tudni pontosan, miért. Talán a hosszú betegség miatt. A színházban a legviccesebb halál mindig a legrövidebb. Ha valaki azt meséli, hogy a feleségét hazafelé a fodrásztól elütötte a vonat, már majdnem nevetünk. Ha ugyanez az ember azt mondja, hogy három év kemoterápia után epehólyagrákban halt meg, senki sem nevet. Ki érti ezt? Így van.

**Látogató** – Jó...

**Szerző** – Persze ha meg akarja próbálni...

*Csengetnek.*

**Látogató** – Vár még valakit?

**Szerző** – Biztos a futár. Vissza kellett jönnie az aláírt szerződésért. Ideadja a tollat?

*Elveszi a szerződést.*

**Látogató** (aggódva) – Biztos benne?

**Szerző** – Nem tudom, miért, de hiszek magában... *(Aláírja a szerződést, majd visszaadja a tollat.)* Ha közben eszébe jut valami, amíg a futárral vagyok, csak bátran.

*Kimegy. Megszólal a látogató mobilja, felveszi.*

**Látogató** – Igen... Nem, még mindig vele vagyok... Igen, igen, ne aggódjon, épp most írta alá a szerződést... Most le kell tennem... Jó, majd visszahívom...

*Elteszi a telefont. A szerző visszatér.*

**Szerző** – Na... most már nincs választásunk. Kétszázezer forintért eladtam a lelkét az ördögnek. A legvadabb álmaiban sem remélhette, hogy ennyit ér.

**Látogató** – Nem túl dicsőséges... Én meg azt hittem, maga elkötelezett művész.

**Szerző** – Tudja, a legtöbb író azért ír tovább, hogy a tavalyi adóját kifizesse abból az előlegből, amit a jövő évi könyvére kap. Ha a NAV egyszer előre kérné az adót azokra a könyvekre is, amelyeket még meg sem írtunk, egy csapásra nyugodtabb lenne a magyar könyvpiac.

**Látogató** – Nem tudom. Életemben nem kerestem még annyit, hogy komolyan adóznom kelljen.

**Szerző** – Szerencsés... Ha az ember egyszer beledugja az ujját ebbe a fogaskerékbe, többé nem szabadul. Na, hol tartottunk?

**Látogató** – Sehol, attól tartok.

**Szerző** – Igen, én is ettől félttem.

**Látogató** – Mi lenne, ha egy ihletét vesztett íróról írnánk?

**Szerző** – Értem... Becsenget hozzá egy nő, és azt állítja, hogy újságíró...

**Látogató** – Miért ne?

**Szerző** – Színház a színházban... Megfogadtam, hogy ilyen mélyre soha nem süllyedek.

**Látogató** – Maga mondta, hogy bármit írhatunk!

**Szerző** – Jó... És mi lenne a vége?

**Látogató** – Azt... még azt sem tudom, hogyan folytatódhatna.

**Szerző** – Töltök még egy whiskyt...

*Meg is teszi.*

**Látogató** – Nem tudom, hogy...

**Szerző** – Igyon!

*A másik egy húzásra kiissza.*

**Látogató** – Szívesen szundítanék egyet. Biztos könnyebben jönnének az ötletek álmomban.

**Szerző** – Hé! Nem azért fizetem, hogy aludjon!

**Látogató** – Egyelőre még semmit sem fizetett... Bár igaza van, talán egy kis előleg motiválna.

**Szerző** – Még ha akarnám is, kétlem, hogy az OTP újabb mínuszt engedne, csak hogy magának előleget adhassak... Ráadásul borzalmas néger! Azt mondom, írjon bármit, és még erre sem képes!

**Látogató** – Nekem is van szakmai becsületem! Nem akarok nevetségessé válni azzal, hogy akármit kiadok a kezemből...

**Szerző** – De a neve sehol sem fog szerepelni! Én írom alá!

**Látogató** – Lehet, de én tudni fogom, ki írta valójában. Az embernek azért van önérzete.

**Szerző** – Rendben. Senki sem tiltja meg, hogy remekművet írjon.

**Látogató** – Miért is ne? Lehet, hogy kevésbé vagyok hülye, mint gondolja.

**Szerző** – Rajta, lepjen meg.

**Látogató** – Jó... De ennyi ital után, amit belém töltött, kezdek éhes lenni. Nincs valami harapnivaló?

**Szerző** – Munkára vettem fel, nem svédasztalos fogadásra.

**Látogató** – Tudja, mit mondanak: éhes ember rossz tanácsadó.

*A szerző elővesz egy csomag kekszet, és odanyújtja.*

**Szerző** – Tessék, maradt még pár Pilóta keksz.

**Látogató** – Köszönöm. *(Beleharap az egyikbe.)* Kicsit megpuhultak ezek a Pilóták.

**Szerző** – Menjek és vegyek frissebbet?

**Látogató** – Jó lesz... *(Bekap egy másodikat.)* Van egy ötletem!

**Szerző** *(összerezzen)* – Majdnem megijesztett...

**Látogató** – Egy fiú szeret egy lányt, de a családjaik gyűlölik egymást.

**Szerző** – Rómeó és Júlia.

**Látogató** – Egy fiú szeret egy lányt, de a fiú apja véletlenül megöli a lány apját.

**Szerző** – A Cid.

**Látogató** – Egy fiú szeret egy lányt, de valójában férfi.

**Szerző** – Van, aki forrón szereti.

**Látogató** – Ezt a darabot nem ismerem.

**Szerző** – Film.

**Látogató** – Biztos?

**Szerző** – Teljesen.

**Látogató** – Egy fiú szeret egy fiút, de valójában lány.

**Szerző** – Victor/Victoria.

**Látogató** – Egy nő szeret egy nőt, de valójában férfi.

**Szerző** – Aranyoskám.

**Látogató** – A francba... Nem gondoltam, hogy ilyen nehéz kortárs szerzőnek lenni. Akkor már mindent megírtak...?

**Szerző** – Mindent.

**Látogató** – És gondolom, főleg a legjobb dolgokat.

**Szerző** – Felfaltak mindent, nekünk csak a morzsákat hagyták.

**Látogató** – Szemetek.

**Szerző** – Shakespeare, Corneille... Nekik könnyű volt. Előttük még alig írtak meg valamit. A jó ötletek ott heverték a földön, csak le kellett hajolni értük. Aki pedig nem volt analfabéta, mint a kortársai többsége, annak jó esélye volt bekerülni az irodalomtörténetbe.

**Látogató** – Igaz. Ha ma még lenne hely egy új Molière-nek, valószínűleg már észrevettük volna...

**Szerző** – Pont ezért nincs kedvem remekművet írni, és kérem magát csak arra, hogy írjon akármit.

*Szünet.*

**Látogató** – Azt hiszem, mégis kérek egy whiskyt.

*Mohón iszik egyenesen az üvegből.*

**Szerző** – Azért csak óvatosan...

*Elégedetten felsóhajt, amikor leteszi az üveget.*

**Látogató** – Megvan! Kitaláltam!

**Szerző** – Tényleg?

**Látogató** – És ennél kihívom, hogy mondja azt: ezt is Racine vagy Feydeau írta meg.

**Szerző** – Hallgatom.

**Látogató** – Egy házaspár vendégül lát egy barátnőjüket, aki épp most veszítette el a férjét egy repülőgép-szerencsétlenségben, és miközben próbálják vigasztalni az özvegyet, megtudják, hogy nyertek a lottón.

**Szerző** – Remek! Bravó...

**Látogató** – Na látja, ha akarom.

**Szerző** – Ez az első darabom története.

**Látogató** – Ja...

**Szerző** – Azé, amelyiket nem olvasta.

**Látogató** – A nagy elmék találkoznak...

**Szerző** – Igen. Ha előttem születik, akár maga is megírhatta volna. Egyébként ez a legsikeresebb darabom...

**Látogató** – Biztos a Pesti Műsorban olvastam az ismertetőjét...

**Szerző** – Azon a napon hagytam abba az írást, amikor elkezdtem saját magamat plagizálni.

*Lelohad a lelkesedés. Szünet.*

**Látogató** – Nincs több Pilóta keksz?

**Szerző** – Mindet bezabálta!

**Látogató** – Jó, a csomag már nyitva volt. Inkább nem akarom tudni, mióta. Remélem, nem kapok ételmérgezést...

**Szerző** – Majd kiírhatja magát betegállományba. De előre szólok: mi, írók, ha betegek vagyunk és nem dolgozunk, semmilyen táppénzt nem kapunk. A négerek meg pláne...

**Látogató** – Mindenesetre továbbra is farkaséhes vagyok.

**Szerző** – Maga tényleg csak a zabálásra tud gondolni?

**Látogató** – Ezt általában azok mondják, akik életükben nem voltak igazán éhesek.

**Szerző** – Jó, megnézem, mi maradt a hűtőben...

**Látogató** – Még valami...

**Szerző** – Mi még?

**Látogató** – Nem nagyon tetszik nekem ez a... néger elnevezés.

**Szerző** – Nahát.

**Látogató** – Igen. Megalázónak érzem.

**Szerző** – Megalázónak? Kire nézve?

**Látogató** – Rám!

**Szerző** – Jó, akkor minek nevezzem? Íródublőrnek? A filmsztároknak is van dublőrük azokra a jelenetekre, amelyeket nincs kedvük eljátszani. Miért ne lehetne az íróknak is dublőrük azokra a jelenetekre, amelyeket nincs kedvük megírni?

**Látogató** – Nem tudom... Hivatalosan lehetnék mondjuk... a személyi titkára.

**Szerző** – A személyi titkárom?

**Látogató** – Ha együtt megjelenünk valahol, és be kell mutatnia, mégsem mondhatja azt: tessék, ő itt a négerem.

**Szerző** – Bevallom... arra még nem gondoltam, hogy mi ketten együtt bárhol megjelenünk.

**Látogató** – Mindenesetre... kell valami fedősztori, nem?

**Szerző** – Fedősztori?

**Látogató** – És ha már a fedésnél tartunk... Egy néger, aki feketén dolgozik... ez jogilag sem túl szép. Jó lenne, ha lenne TB-m is. És a nyugdíjamra is gondolnom kell.

**Szerző** – SZÉP-kártyát nem kér?

**Látogató** – Jó... Legyen személyi titkár.

**Szerző** – Rendben. A SZÉP-kártya helyett pedig megnézem, maradt-e egy darab trappista a hűtőben...

*Indulna kifelé. Megszólal a telefon.*

**Látogató** *(felveszi)* – Sorközi Károly titkársága, tessék? *(A szerző jelzi, hogy nem akar beszélni.)* Sajnos most nem tudom adni... Hogy miért? Mert... meghalt. Igen, ebben egészen biztos vagyok. Épp itt van az igazságügyi orvos szakértő, és higgye el, nem szép látvány. Tényleg? Nem... Vagyis igen, persze, ez jó hír, csak... akkor posztumusz lesz. Elnézést, le kell tennem, kezdődik a boncolás... Igen, viszonhallásra.

**Szerző** *(megdöbbenve)* – Ki volt az?

**Látogató** – Bús János, a Színházi Szerzők Segélyegyletének elnöke. Úgy látszik, felmerült, hogy a kultúráért felelős miniszter önnek adományozza a Magyarország Babérkoszorúja díjat.

**Szerző** – És maga azt mondta neki, hogy meghaltam?

**Látogató** – Nem akart vele beszélni... Ez jutott először eszembe.

**Szerző** – Értem...

**Látogató** – Legyünk realisták. Én belátható időn belül nem fogom megírni ezt a darabot. És maga sem.

**Szerző** – És?

**Látogató** – Ha meghalt, az ügynöke soha nem meri majd visszakérni azt a kétszázezer forintot, amit egy meg nem írt darabra adott.

**Szerző** – Meghalni... Nem kicsit túlzás ez ürügynek azért, hogy ne kelljen visszafizetni kétszázezer forintot?

**Látogató** – Van egy másik ötletem is...

**Szerző** – Na látja, ha akarja...

**Látogató** – Ha meghalt, ráadásul egy irodalmi díjjal és egy posztumusz állami kitüntetéssel, újra híres lesz!

**Szerző** – Azt mondtam, lepjen meg, de bevallom, erre nem számítottam...

**Látogató** – Köszönöm.

**Szerző** – Nem feltétlenül bóknak szántam. Többféleképpen is meg lehet lepni valakit.

**Látogató** – Van családja?

**Szerző** – Csak a feleségem volt. De nem vagyok benne biztos, hogy még családtagnak tekint.

**Látogató** – Akkor lényegében egyedül van. Se feleség, se család, se barátok... Ezt a díjat és a kitüntetést akár én is átvehetném maga helyett.

**Szerző** – Na álljunk meg... Felajánlok magának egy négerállást, egy sort sem képes megírni, most meg az én nevemben begyűjtené az összes nekem járó kitüntetést. A bankkártyám PIN-kódját nem kéri?

**Látogató** – Lehet, hogy biztonságosabb lenne. Elvégre maga elvileg halott.

**Szerző** – Bármikor cáfolhatom.

**Látogató** – Gondolkodjon öt percet. Jelenleg csak nyerhet azzal, ha halott marad.

**Szerző** – Gondolja?

**Látogató** – Fogadok, hogy holnap írnak magáról az újságok. Talán nem a címlapon, azért ne álmodozunk. De az Élet és Irodalom hirtelen biztosan emlékezni fog magára.

**Szerző** – A saját nekrológomat még életemben elolvasni... Bevallom, csábító.

**Látogató** – Mindenki azt fogja mondani, milyen nagy író volt. A könyvei úgy fogynak majd, mint a cukor... legalább egy-két napig.

**Szerző** – Gondolja?

**Látogató** – Nem vagyok újságíró, de az én ötletemnek köszönhetően benne lesz az újságban!

**Szerző** – Jó, és most mit csinálunk?

**Látogató** – Maga halottat játszik, én pedig... húsz százalékot kérek a jogdíjaiból.

**Szerző** – Az ügynököm csak tízet kért!

**Látogató** – De vele egyetlen könyvet sem adott el, és a darabjait sem játszotta senki.

**Szerző** – Pedig már majdnem megszoktam a gondolatot, hogy nyugdíjba megyek.

**Látogató** – Nyugdíjba?

**Szerző** – Elhatároztam, hogy fokozatosan kiiktatok az életemből minden bosszúságforrást. Nem írok. A lehető legkevesebbet beszélek. A véleményemet nem osztom meg senkivel. Sőt, ha lehet, megpróbálok egyáltalán nem is kialakítani véleményt.

**Látogató** – És tényleg azt hiszi, ezt meg tudja csinálni?

**Szerző** – Hogy ne legyen véleményem?

**Látogató** – Hogy nyugdíjba menjen! Biztos, hogy megengedheti magának?

**Szerző** – Az OTP szerint ez erősen vitatható...

**Látogató** – Én a nyugdíjnál is jobbat ajánlok: legyen halott!

**Szerző** – Tagadhatatlanul csábító, de... azért adnék magamnak öt percet, hogy mérlegeljem az előnyöket és a hátrányokat.

*Megszólal a telefon. A szerző nyúlna érte.*

**Látogató** – Megörült? Emlékeztetem, maga halott szerző. Halló, igen? OTP Bank? Sajnálom, Sorközi úr az imént elhunyt. Igen, öngyilkos lett... megivott egy liter lefolyótisztítót. Igen, azt, amivel a vécét szokták kidugítani... Hatalmas lyukat mart a gyomrába, nem volt szép látvány. A marólúg nagyon maró. Igaz, ő maga is elég maró természetű volt... Hogy miért? Tudja, ezek a művészek... És önök aztán igazán tudják, hogy nyakig ült az adósságban. Biztos így akart megszabadulni a hitelezőitől. Nem, persze, a pénz nem minden... Mindenesetre köszönöm, hogy hívtak... Igen. Viszonthallásra. Természetesen átadom a részvétüket a családnak...

*A látogató leteszi a kagylót.*

**Szerző** *(megdöbbenve)* – Nehezen indul be, de ha egyszer belelendül, nincs, aki megállítsa! Szóval most már öngyilkos is lettem.

**Látogató** – Arra gondoltam, egy írónak romantikusabb, mint egy infarktus vagy vastagbélrák.

**Szerző** – Romantikusabb? Egy liter lefolyótisztítóval?

**Látogató** – Rögtönöztem... Ez jutott eszembe.

**Szerző** – Rögtönzött... A jövőben megkérem, tartsa magát a szövegéhez!

**Látogató** – De nincs szövegem! Maga képtelen bármit is írni!

**Szerző** – Jó, jó... Nem kell rögtön sértegetni... Tehát öngyilkos lettem... Az igaz, hogy mostanában kissé depressziós voltam.

**Látogató** – Na látja!

**Szerző** – És most mi lesz? Állami temetést rendeznek nekem?

**Látogató** – Ha egy író meghal, az legalább tíz százalékkal megdobja az eladásokat. Ha öngyilkos lesz, húsz is lehet. *(Megszólal a telefon.)* Úgy látszik, fellendül az üzlet.

**Szerző** – Valóban. Évek óta nem csörgött ennyit ez a telefon...

*A látogató felveszi.*

**Látogató** – Sorközi úr titkársága, tessék? Igen, asszonyom, sajnos igaz. Megerősíthetem, hogy a férje ma reggel elhunyt. Fogadja őszinte részvéteimet, és az OTP Bankét is. Revolvergolyó a halántékába, igen. Ha látná, nem biztos, hogy felismerné. A feje felső fele nélkül... Higgye el, nem szép látvány... Rendben, átadom neki... Vagyis igen, köszönöm... Viszonthallásra, asszonyom. *(Leteszi.)* A felesége volt.

**Szerző** – A feleségem? Mit akart?

**Látogató** – Úgy látszik, leróni az utolsó tiszteletét.

**Szerző** – Évek óta nem láttam. Ő meg folyton azt rótt fel nekem, hogy túl ritkán róvóm le előtte a tiszteletemet...

**Látogató** – A halottak mindig sokkal népszerűbbek az élőkénél. Meglátja, a halálnak csak előnyei vannak.

**Szerző** – És most már azt mondta neki, hogy fejbe löttem magam.

**Látogató** – Látja, próbálok fejlődni. *(Megszólal a telefon.)* Ha ez így megy tovább, fel kell vennünk egy telefonost. Sorközi Károly jogutódja, tessék... Igen, valóban, én rendelkezem az összes darabja jogaival. Néhány hónappal a halála előtt összeházasodtunk, tehát én vagyok a közvetlen örököse... Igen... Igen... Igen... Igen, éppen befejezett egy darabot, amely meg fogja lepni önöket. Szerintem ez a fő műve. Még sehol nem mutatták be, igen. Igen... Igen... Rendben. Elkérhetem a telefonszámát? Nagyszerű, személyesen megvizsgálom az ügyet, és a lehető leghamarabb válaszolok. Igen, hamarosan beszélünk.

**Szerző** – Szóval most már házasok is vagyunk...

**Látogató** – Így egyszerűbb volt.

**Szerző** – Egyszerűbb...?

**Látogató** – Hogy megmagyarázzam, miért én rendelkezem a darabjai jogaival.

**Szerző** – Persze.

**Látogató** – Özvegyként legalább családban marad.

**Szerző** – Rendben... És... megtudhatom, ki volt az?

**Látogató** – Egy színház, amely Budapesten be akarja mutatni a legutóbbi darabját.

**Szerző** – Egy színház? Melyik?

**Látogató** – Rögtön fel kellett volna írnom a nevét, de maga félbeszakított... Valami köze van a KRESZ-hez...

**Szerző** – A KRESZ-hez?

**Látogató** – És közben olyan színházat idéz, amelyik körbe-körbe jár...

**Szerző** – A Körforgalom Színház?

**Látogató** – Az!

**Szerző** – De ők csak élő szerzőket játszanak!

**Látogató** – Még ki sem hült a holtteste, ne akadékoskodjon már.

**Szerző** – Jó... És akkor most mit fog csinálni?

**Látogató** – Először hagyom őket egy kicsit pácolódni. Érezzék, hogy nem csak ők vannak versenyben.

**Szerző** – Magát kellett volna ügynöknek felfogadnom...

**Látogató** – Akár egy teljes életmű-retrospektívben is gondolkodhatnánk, nem?

**Szerző** – Miért ne... De amikor azt mondta, a legutóbbi darabom, akkor úgy érti...

**Látogató** – Azt, amelyiket még nem írta meg.

**Szerző** – De hát meghaltam!

**Látogató** – Hallotta, azt mondtam nekik, hogy maradt egy bemutatás előtt álló műve.

**Szerző** – Igen... De nincs.

**Látogató** – Mivel valójában nem halt meg, meg tudja írni.

**Szerző** – De hát mondom, hogy elvesztettem az ihletet!

**Látogató** – Az még azelőtt volt!

**Szerző** – Mi előtt?

**Látogató** – Mielőtt újra sikeres szerző lett.

**Szerző** – Úgy érti, halott szerző.

**Látogató** – Az is. Most, hogy még az egész halála maga előtt van, lesz ideje megírni azt a darabot. A többről én gondoskodom.

**Szerző** – Bocsánat, hogy megkérdem, de... körülbelül meddig kell halottnak maradnom?

**Látogató** – Mondjuk addig, amíg megírja a százhuszonnegyedik darabot. Aztán meglátjuk.

*A szerzőt láthatóan kezdi meghaladni a helyzet.*

**Szerző** – Jó... Akkor megpróbálok nekilátni.

**Látogató** – Egy kamillatea?

**Szerző** – Azt hiszem, inkább visszatérek a svéd whiskyhez... *(Fogja az üveget és indul kifelé.)* Maga itt marad?

**Látogató** – Valakinek csak virrasztania kell a holttest mellett, és felvenni a telefont.

**Szerző** – Megyek...

*A szerző kimegy. A látogató kényelembé helyezi magát, előveszi a mobilját és tárcsáz.*

**Látogató** – György? Ezúttal megvan. Azt hiszem, meg fogja írni a százhuszonnegyedik darabját... Jó, lehet, hogy egy kicsit túltoltuk a Nagykörúti Nagydíjjal meg azzal a Babérlevél-díjjal... Persze, csalódott lesz, amikor kiderül, hogy egyiket sem kapta meg, de hát... az ő érdekében csináljuk. És sosem lehet tudni, ha az új darab tényleg jó... Igen, igaza van, már ha addig meg nem hal... Erről jut eszembe, majd el kell magyaráznom valamit. Kicsit rögtönöznom kellett...

*A szerző visszatér.*

**Szerző** – Kifogytam.

**Látogató** – Tessék?

**Szerző** – Nincs több tintám. Ez volt az utolsó patronom. És ilyenkor a környéken Montblanc-patronot találni...

**Látogató** – És az írógép?

**Szerző** – Az írógép? Mondtam, ugyanolyan állapotban van, mint én... padlón.

*A látogató elővesz a zsebéből egy golyóstollat, és átnyújtja a szerzőnek.*

**Látogató** – Addig használja ezt.

*A szerző csalódottnak látszik, amiért ilyen könnyen kifogták a kifogásán. Kimegy. A látogató ismét telefonál.*

**Látogató** – Még nincs megnyerve... Továbbra is rajta kell tartanom a szemem... Szóval szerintem egy kis pótdíj...

*Durranás hallatszik.*

**Látogató** – Aha... Úgy látszik, mégis talált patronot... Jó, majd visszahívom. *(Leteszi.)* A végén tényleg egyedül kell megírnom ezt a darabot...

*A szerző visszatér, kezében egy üveg pezsgővel, amelynek az imént durrantotta ki a dugóját.*

**Szerző** – Whiskyből is kifogytam, de ezt találtam a hűtőben. Nagy alkalomra tartogattam. Azt hiszem, egy napon belül egy díj és egy kitüntetés... Kér?

**Látogató** – Miért ne? De utána megígéri, hogy visszaül dolgozni.

**Szerző** – Ne aggódjon. Nem tudom, miért, de attól, hogy meghaltam, hirtelen visszajött az életkedvem.

**Látogató** – Annál jobb... Akkor van ötlete?

**Szerző** – Mindig jobb a valóságból kiindulni. Legyen. Jöjjön a színház a színházban. Egy ihletét vesztett íróról szól. Egy nap egy újságíró becsenget hozzá...

**Látogató** – Igen, ez ismerősen hangzik... Címe már van?

**Szerző** – Mit szólna ahhoz, hogy... „Az utolsó patron”?

**Látogató** – Ezt nem írták már meg?

**Szerző** – Na jó, de ha még a címnek is eredetinek kell lennie...

**Látogató** – Legyen „Az utolsó patron”...

**Szerző** – Ha diktálnék, gyorsabban menne, nem? *(Egy régi írógépet tesz a látogató elé.)* Tessék, találtam hozzá festékszalagot is...

**Látogató** – Hallgatom...

*A szerző diktálni kezd, teljesen belelkesülve, mintha maga előtt látná a jelenetet.*

**Szerző** – Egy rendetlen nappali. Egy férfi egy fotelben szundikál. Egyszer csak megszólal a telefon, és kizökkenti kábultságából. Alvajáró módjára felveszi. Halló!

*Sötét.*

**Vége.**

## A szerző

Jean-Pierre Martinez 1955-ben született Auvers-sur-Oise-ban. Első színpadi tapasztalatait különböző rockzenekarok dobosaként szerezte, majd szemiotikusként dolgozott a reklámszakmában. Ezt követően televíziós forgatókönyvíróként tevékenykedett, végül pedig drámaíróként tért vissza a színházhoz.

Mintegy száz televíziós forgatókönyvet és több mint 120 színdarabot írt. Művei közül több már a kortárs színházi repertoár klasszikusává vált, köztük a *Péntek 13.* és a *Strip Poker*.

Ma Franciaország és a francia nyelvű országok egyik legtöbbet játszott kortárs drámaírója. Számos darabját több nyelvre, köztük angolra és spanyolra is lefordították, és rendszeresen játsszák őket az Egyesült Államokban, Latin-Amerikában és a világ számos más országában.

Jean-Pierre Martinezt a **SACD** (*Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques*) képviseli.

A hivatásos és amatőr színtársulatok munkájának megkönnyítése érdekében a szerző úgy döntött, hogy színdarabjainak szövegét ingyenesen letölthetővé teszi. Minden nyilvános előadáshoz azonban előzetesen be kell szerezni a szerző engedélyét.

A jelen szöveg szerzői jogi védelem alatt áll. A mű egészének vagy bármely részének jogosulatlan sokszorosítása, átdolgozása vagy felhasználása jogi következményekkel járhat.

Jean-Pierre Martinez kapcsolatfelvételéhez, illetve valamely darabja előadási engedélyének kérelmezéséhez kérjük, használja az alábbi kapcsolatfelvételi űrlapok egyikét:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

Jean-Pierre Martinez valamennyi színdarabja és azok fordításai ingyenesen letölthetők a weboldalairól:

<https://jeanpierremartinez.net/en/jean-pierre-martinez-dramainak-ingyenes-letoltese/>

<https://comediatheque.net/szinhazi-darabok-szovegeinek-ingyenes-letoltese/>

*A mű és annak minden része szerzői jogi védelem alatt áll.*

*A mű bármilyen felhasználása – különösen bármely nyilvános színpadi előadás – a szerző előzetes engedélyéhez kötött.*

*A jogosulatlan felhasználás jogi eljárást vonhat maga után, és kártérítési igényt alapozhat meg.*

© La Comédiathèque

2026. szeptember

ISBN 978-2-38602-497-9

*A szöveg letöltése: ingyenes*